

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року 2 50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — 3 Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділі і руских свят о год. 6-й пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надіслам» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Удар в стіл а ножичі відозвуть ся!

(X) Весною, коли у воздуху нагромадять ся доволі громовини, доходить нераз до великої блискавиці і гуркотливих громів. Отак почала ся весняна сесия ради державної. Громовини нагромаджено чимало в самім теперішнім її складі і потреба лише якої небудь зверхної причини, щоби дійшло до блискавиці і громів.

Такою зверхною причиною в тім случаю була отся пригода. Саме перед відкритєм весняної сесии ради державної удала ся депутация «Католицкого шкільного товариства» (Katholischer Schulverein)* до архикнязя Франца Фердинанда з просьбою, щоби обняв протекторат над сим товариством і тим самим допоміг до успішнішого его розвитку. На промову председателя «Катол. шкільного товариства» д-ра Шварца відповів, як подає «Vaterland», архикнязь десятихвиною річню, котрої головна основа ось яка: вже давно з великим вдоволенєм слідив він (архикнязь) за діяльністю католицкого шкільного товариства, котрого патріотичне і релігійне змаганє признає і одобряє, іменно в часі руху «Los von Rom», котрий є заразом змаганєм «Los von Oesterreich», проти котрому треба рішучо виступити. Нехай «Катол. шкільне товариство» дальше працює в тім напрямі як доси, а може бути певним, що він (архикнязь) буде его протектором не лише що-до імені, але й в самім ділі; він буде в дотичних справах і трудностях слу-

* Нагадати треба, що є знов «Deutscher Schulverein» з германізаційно-тевтонською тенденцією.

жити товариству радою і помочню. На останку додав архикнязь, що позваляє все тут сказанє президії товариства прилюдно оповістити.

Архикнязь Франц Фердинанд заявив також, що при нагоді відвідає також учительську семінарію «Католицкого шкільного товариства».

Хто знає сучасні змаганя всенімців і їх закаптурених прихильників, зрозуміє се, що слова архикнязя викликали страшенну блискавицю і грохот громів по всіх денниках, з N. fr. Presse на чолі, що сегоднє піддержують тевтонсько-прусофільського і протикатолицкого духа в Австрії. Вже давно треба було з найвишого місця зовсім рішучо нап'ятувати се протирелігійне і непатріотичне змаганє прусофільських прислужників і сьміло зазначити, що такі змаганя належить в Австрії всіма силами поборювати. Австрійским міністерствам не ставало доси відваги здобути ся на таке сьміле і рішуче слово, за котрим би повинні слідувати і відповідні діла; они все цяцькали ся з проводирами таких змагань і довели таким поступованєм до того, що сегоднє не лише на всяких зборах, вічах і в парламенті явно голосить ся зраду державну, виступає ся проти поваги і становища держави, котру хотіло-б ся обнизити до ролі вазалю, виступає ся безкарно проти династії, але й починає ся школи уживати до цілий сеї протирелігійної, протидержавної і протидинастичної пропаганди. Се, що повинно було раз прилюдно висловити і після сего поступати австрійське правительство, зробив архикнязь Франц Фердинанд, наслідник престолу. Его слова упали, говорячи словами N. fr. Presse, як цегла на голови всенімців і всіх їх явних і закаптурених прислужників, а добутком сего була внесена ними на четверговім

засіданю посольської палати інтерпеляция, до котрої Шенерериянець Герцог по відчитаню забрав голос і домагав ся, відчитуючи поданє в горі справозданє з «Vaterland-y» серед оплесків з боку правичі, а окликів обуреня з лівичі, щоби президент палати спонукав зараз міністра-президента до поясненя, чи се справозданє «Vaterland-y» правдиве.

Міністер-президент, не вагаючись, встав зараз і відповів, що правительство не мало доси ніякої відомости про се виступленє архикнязя Франца Фердинанда, що се належить вважати особистим, а слова висказані при прийнятю президії «Катол. шкільного товариства» приватними, за які конституційно не можна правительству робити одвічальним. При сій нагоді зганив міністер-президент неприличний спосіб, в який виступив речник всенімців проти члена цісарского дому.

Заяву міністра-президента перебивали Шенерериянці безастанними криками, а коли скінчив, кричали они: «найліпша на се відповідь «Los von Rom» (а додумували собі при тім і «Los von Oesterreich!» Ред.). На внесене Маліка (з лівичі), котрий домагав ся відкритя розправи над заявою міністра-президента, відбуло ся іменно голосованє. Внесене се упало 106 голосами проти 149 (з правичі богато послів ще не приїхало, з руско-народного клубу не було ще послів Пігуляка і Мандичевского). Вся правича (отже і славянське centrum і з руско-народного клубу Барвіньский, др. Гладишовский і др. Довжанський), вірноконституційна шляхта, т. зв. Mittelpartei, християнські соціяли та Італіянци голосували проти внесеня Маліка, а за внесенєм Шенерериянці, німецькі людовіці, соціялісти а з ними і члени «русского» клубу Брай-

4

Лев Лопатинський.

Перед і за кулісами.

(Оповіданє).

Юрчин знов приложив очі до льорнетки, яку через весь час тої короткої розмови тримав безсвідомо в руці коло уха. Льорнетка була звернена мов дороговказ прямо на Даневичівну і се мусіло звернути єї увагу на обох панів в першій виді, що очевидно уділяли собі уваг про неї. Она звернула ся до одної з дівчат-товаришок на сцені і шепнула їй незначно кілька слів. Обі відтак звернули мигом очі на адвоката і Юрчина, а коли він знов глянув через шкла, подивила ся Даневичівна прямо в них і порскнула сьміхом, який очевидно не був в жадній звязи з єї ролею. Юрчин чув, як єму пішли мурашки по хребті, а відтак ударила кров до голови і він почервонів ся аж по самі уха.

— Що се мало означати, — перейшло єму блискавицею через гадку, — чи се глум, чи визванє?

— Се до вас так? — запитав з тиха адвокат.

— Борони Боже, я прецінь зовсім не зна-

комий — шепнув Юрчин, не відводячи лица від льорнетки, щоби не зрадити ся зі своїм заклопотанєм — се певно до котрогось з офіцирів.

По хвили відложив Юрчин льорнетку і не брав єї вже більше до рук. Акт біг — скоро до кінця, але Юрчин не здавав собі справи з подій на сцені. Він більше займав ся особами граючих, особливож Даневичівною. Хотяй єї вибух сьміху вразив був его, але тепер він би зовсім не гнівав ся, колиб она ще раз таке зробила. Він навіть слідив за нею. Але Даневичівна тепер мов навмисне не добачувала его, дивила ся повад него в глибину аудиторії або і відвертала ся цілком від публіки. Юрчин завдавав собі різні питання, які его так цікавили, що не втерпів звернути ся з ними до свого сусіда.

— Як они будуть виглядати біля себе? — сказав.

— Хто они? — здивував ся адвокат.

— Ну, они... обі — показав на Даневичівну.

— Ага, — ну щож, кожда з них в своїм густі — відповів адвокат.

— Але як будуть відносити ся до себе?

— Вжеж... як суперниці. Так каже їм роля. Але коли Комарівна вийшла на сцену, Юрчин не міг добачити того контрасту, на який цікавив ся. Обі суперниці не уступали собі кра-

сою; у Комарівної занимала Юрчина правильність і ніжність лица, у Даневичівної розкішність форм і живість. Комарівна грала свою ролю скромно і навіть повздержано, бов би уникала всякого ефекту, Даневичівна дивила ся на неї скося, згірдливо, але без того демонічного огня, що заострив би відношенє суперниць.

Занавіса завала і Юрчин підніс ся трохи розчарований і утомлений зі свого крісла.

— Ми сидимо за близько — відозвав ся до адвоката, котрий також встав, щоби вийти підчас павзи. Так безпосередню перед граючими тратить ся всяку ілюзію.

— Хто то каже, що єму за близько!.. доктор? Ви-ж ще і льорнетку не віднимали від очий.

— Ну так, бо скла, бачите, вигворюють якесь штучне освітленє для ока, переносять більше образ в сферу фантазії, а того треба доконечно для театру.

— Бути може. Ви маєте може за добрі очі, а мені як-раз тут добре, бо я маю короткий зір. З третього, четвертого ряду вже нічо не бачу. Для того люблю як найближше сидіти.

— Вийдемо з салі? — запитав Юрчин, котрий якось нетерпеливив ся, хоть сам не знав чого.

— Ходім, ходім, я маю піти за куліси. Справді варту їм погратулювати.

тер і Кос (Романчук, Король і Яворський вийшли з салі).

Рішуча відповідь архикнязя Франца Фердинанда і відправа дана змаганям Los von Rom і Los von Oesterreich послужить неперечно проводирам сего змагання до нових галабурд в раді державній і можна сподівати ся, що тепер на кождім засіданню будуть починати ворохобно на сю тему, а особливо коли прийде під обради поставлена на черзі 5. точка: справозданє комісії про заяву архикн. Франца Фердинанда з 28. червня 1900 (з нагоди єго подружжя).

3 країни нужди і здирства.

3 Косівського.

(Лектура гуцулів).

(Конець).

7) 21-е юля (3-ье августа) 1900. (Се для гуцула конечнійше знати як те, що не дай Боже процес виграв). Почтенный Господине! Якъ Вамъ извѣстно въ Вашемъ дѣлѣ противъ фундаціи (скарбківській) была опять росправа 3-го юля. — Судъ допустилъ розличныхъ свидѣтелей и воззвалъ Жабьевскій судъ, чтобы тамъ допросилъ свидѣтелей. Не желаючи Вамъ оплати значныхъ расходовъ, я постарался, що откликанъ допросъ въ Жабьемъ. Теперъ постараюсь, чтобы свидѣтелей возвано въ Коломыю. (Кацапске крутіство: Таж переслуханє свідків в Жабю с. є в місци дешевше прийшло би гуцулови як в Коломиї!) «Одновременно прошу Васъ прислати менѣ хоть 400 коронъ. Около 200 коронъ Вы вже менѣ должны за росправы 2 (19/3 и 3/7). «Такъ постарайтесь, а поки-що будьте здоровы». (Пізнати маститого патріота, бо не множокъ жадає, лише по 100 кор. за одну розправу — від гуцула — спрощеного фундацією поверх 3.500 зр.! Які-ж тоті народовці не вираховані. Коли я одному з них дав за розправу у Львові, а не в Коломиї 10 кор., він мені 5 кор. звернув, «бо мені лише тільки належить ся!»

8) 7/12 00. Почтенный Господине! Вчера дорученъ менѣ вырокъ въ Вашемъ спорѣ съ съ фундацією. Судъ призналъ право власности спорной земли — фундаціи и засудилъ Васъ къ уплатѣ суд. издержекъ въ 449 кор. 10 гр. — Приходѣтъ же якъ найскорше до мене. Вырокъ перечитається Вамъ въ конторѣ. Будьте здоровы

9) 9 (22)-ье января 1901. Почтенный Господинъ! Почавши отъ первой росправы — а однихъ росправъ было 3! — я получилъ за заступство Ваше противъ фундаціи гр. Скарбка всего на всего 13 кор. 12 гр. (Гуцул повідає, що «стокмиллим си (згодились) за 150 зр., а я му дав 240 зр. без дрібних і ще му мало»), гдѣ одни мои издержки готовыми грошми отъ того времени выносятся 35 К. 83 гр.! Но Вы собѣ байдуже... Вы даже не откликнулись на мое письмо,

— Розуміє са. Я представляв собі той театр далеко гірше. При таких тяжких обставинах, на такій сцені і в такій салі они доказують чудес. Ах, як ту горячо... позвольте, я піду з вами за куліси.

— А леж і овшим. Побачите доперва, як они там мучать ся. Тіснота, що Боже сохрани.

Оба почали перебирати ся через товпу в салі і по довгих викручуваннях, виминаннях та перепросинах дістали ся до передєінок. Звідтам пішли через темний куритар до гардероби, де на дверях блимала мала, стінна лампа. Коло лампи видко було наліплєну оповістку: «Вступ безусловно заборонений».

— «Вступ безусловно заборонений» — прочитав Юрчин, може буду мати які неприємности?

— Ат, кудиж там, я то вже беру на себе.

— Я знов не хочу, чтобы вы наражались за мене.

— За се вже не бійте ся, прецінь я тут інтендантом театру.

— Ого, навіть інтенданта має той театр.

— А вжеж, маю іменованє на письмі.

Вже узав був адвокат за клямку, коли куритарем надійшла одна з повітових поваг і задержала єго на хвилику.

— Куди то, пане меценас, куди? Га, га за

которымъ я Васъ. (той лист дістав гуцул через писарско-жидівські руки менше більше у тім самім часі, в котрім сей лист писаний) «извѣстилъ о вироцѣ и потребѣ подачи отклика противъ него и взивалъ Васъ уплатити долгъ» (в листі з 7/12 1900 того нема) «и издержки отклика. — Не смотрячи на все то, чтобы спасати Васъ» (гуцул повідає: «та він уже мене і без того спас». У гуцулів когось спасти, зн. погубити, стратити, позбавити житя), «я подаль откликъ противъ вырока, котрымъ Коломыйскій судъ приклонилъ къ требованію фундаціи и приговорилъ Васъ на уплату фундаціи 449 кор. 10 гр. — Скоро отбудетъ ся росправа въ Львовѣ (росправа відбувалася 16/3 с. р. а маститий зателеграфував гуцулови 14/3 і гуцул получив єго телеграму вечером, тож не було вже і по що вибиратись з верхів жабівських на розправу до Львова, бож ледви і на означену годину прибув би), «но я заявляю Вамъ съ всею рѣшительностью, що въ Львовѣ (sic!) на розправу поѣду лишь въ такомъ случаю, если будутъ уплачены дотепершніи мои издержки въ 266 кор. 22 гр.» (а то чому так принизив требованіє?! Таж в листі з 3/8 1900, коли ще не було розправи, просив прислати хоть «400 К., або як там подано за кожду розправу по 100 К., тож за розправи в днях 19/3, 3/7 і 6/12 належалось би 300 К., а осібно ще за «откликъ», — а ту зійшло разом на 266 кор 23 гр.!) «и за росправу во Львовѣ 204 К. 66 гр. разом 470 К. 88 гр. — Но если и въ Львовѣ не поѣду, не могу дарувати моихъ издержекъ, а потребую ихъ уплаты въ судебной дорожѣ. Для того прошу Васъ добровольно и якъ найскорше уплатити мое требованіє». Сей лист закінчений «нечемно» без «будьте здоровы».

А що?! Чи не культурний нарід ті гуцули, коли розуміють всякі: «bezul, zaplaty bo wedu licytacyju—prynesit hroszi reszta dla mene, keometra i buchtara, — Haben Sie mir noch vor dem Termin 15 fl. v. drei oka Butter zu geben, — прецѣ не могу великою давати надѣи (на рєкуро) съ шацункомъ — musicie przynieść ze sobą kwotę 20 złr. 50 ct. — одновременно прошу прислати менѣ хоть 400 коронъ» (видко маститий звик до великих чисел — як рублів, так і австрійских корон). — Я читав навіть гуцулам малярські і румунські листи (гуцули ходять на роботу до Угорщини і Молдави), котрих я розумієсь, не розумів, а гуцул сам полапав ся: «коли кажуть дати lei ma fagiut, то треба дати, аби не напастували судами». Чиж не культурний сей гуцул?

3 державної ради.

Межи внесеними інтерпеляціями на нинішнім засіданню, яке зачало ся о 1/2 12. год. в полудне, находить ся між иньшими внесенє пос. Шенерера і тов. з завивом до правительства, чтобы оно предложило проєкт закона, забороня-

куліси... А хто з вами? Доктор! А то лампарти... за куліси до ладних акторок? Возьміть-жеж і мене з собою.

— Не можна, добродію, вступ безусловно заборонений.

— Що там не можна, ніби я не знаю, що то театр, не був ніколи за кулісами!...

— Того театру ви ще не знаєте, тут перестерігають ся дуже строго всякі привиси.

— Виджу, виджу, як строго... зараз на першим представленю провадите доктора.

— Ми що иньше — ми в урядовій справі. Доктор хоче забрати театр до себе на кілька представлень... Даруйте, але я не хочу брати на себе відповіді.

— Ну, ну, я тільки жартую. Желая щастя в урядовій справі — сказав шуткуючи напасник і пішов дальше темним куритарем.

— Добре, що ми позбули ся єго, шепнув адвокат, сьміючись нишком. Я вже зробив вас інтендантом на ваше місто. А тепер сьміло наперед.

І адвокат отворив двері та попхав перед собою нерішеного Юрчина до прєсвитерії драматичної штуки.

(Дальше буде).

ючого т. з. мертвій руці набувати нерукому власність. По відчитанню впливів президент міністрів др. Кербер заняв слово для відповіді на ріжні інтерпеляції. Між иньшим в справі набутє території в Китаю заявив, що министерство заграничних справ уважало се потрібним задля устроєна консуляту в Китаю і що в таких случаях є неминучим наслідком, для поселяючих ся в чужім краю підданих нашої держави. Ціну кушна потрутяті від відшкодованя, яке Китай буде муєів заплатити Австрії. Відтак на численні інтерпеляції відповідали міністер залізниць Вітек і торговлі Каль.

Слідував довший ряд формальних запитів, так що аж коло год. 2. приступлено з дневного порядку до дальшої дискусії над законом про належитости.

Генеральний бесідник contra п. Штайнер свої дальші виводи закінчив завивом, чтобы правительство енергично виступило против будівляних обманств. Про заняв голос пос. Кайцль і в подрібній оцінці новелі про належитости виказував єї корисність так для сільского, як і міского населєня. Бесідник назвав сю новелю одним з найпожиточнійших політично-фінансових творів, які від довшого часу докочано в Австрії. Найширші верстви населєня будуть мати участь в пільгах, а будівляним обманствам заряди міст можуть самі запобічи прислугуючими їм средствами без помочи державних властей і прокуратора. Вкінци бесідник обговорював своє становиско в справі цукру і цісарского розпорядженя.

По кількох фахових промовах і справоздавци ухвалено замкненє дискусії і перервано наради в сій справі, а міністер просвіти Гартель заняв слово для відповіді на інтерпеляції. Над єго відповідями жадали отворєня дискусії пос. Малік і Ганіша, але їх внесенє відкинено. Пос. Ейзенвальд жадає інтервенції президента палати, чтобы заказано торжественний похід з нагоди папского ювілея, бо підчас сесії державної ради всякі походи є зборонєні. Президент відповідає, що в сім згляді не має жадної інтервенції.

Відтак пос. Брзорад повторяє своє стєоретичне питанє що-до ненімецких інтерпеляцій, а президент відкликує ся на свої давнійші відповіди. Ще кілька послів звертає ся з ріжними запитами до президиї, а пос. Штайн звертає ся против Брзорада. Се викликало протести між Молодочєхами — і на тім замкнено засіданє, назначуючи слідуюче на вторник.

3 політичного поля.

В справі протекторату архикн. Франца Фердинанда над «католицким шкільним союзом» замістила вчерашня Reichspost ось яке «фактичне спростованє»: «Супроти розширенях поголосок, немов архикн. Франц Фердинанд підляг ріжним підпентам якоїсь «чорної камарилі», або якихсь других осіб, обнимаючи протекторат, можемо ствердити на підставі докладних відомостей, що: еще перед кількома днями архикнязь казав повідомити қат. шкільне товариство, що єго бажанєм є обняти протекторат над сям товариством і додав, що єго спонукало до сего переконає, яке виробив собі з довголітної лектури справоздань, поміщуваних Vaterland-ом про діяльність сего товариства. З сєй причини центральний заряд зібрав ся на нараду і повідомив дотепершнього протектора, єпископа др. Рєслера, який сейчас зложив протекторат, а центральний заряд в офіційальній формі звернув ся з просьбою до архикнязя, чтобы зволив обняти протекторат. Очевидно, що просьбу сейчас узгляднено, а архикнязь запросив до себе президію товариства на авдєнцію. В своїй промові до голови товариства висказав архикнязь виразно, що є зовсім справедливим, що обняв протекторат з власної ініціативи та що жадне стоваришенє аві жадне сторонництво не вплинуло на сю чисто приватну постанову архикнязя, на сей чисто приватний акт єго волі, як також на єго чисто приватні слова».

Про славянський центр, до якого належать і наші угодові, рускі послы, доносять з Відня, що вчєра ухвалив злити ся зі «словенсько-хорватским Союзом». До тепер оба словянські клуби не могли злучити ся задля кількох лі-

беральних членів хорватско-словянського клубу, які не хотіли засідати в однім клубі з клерикалами зі славянського центра. По виключенню цих лібералів наступила вчора фузія.

В Білгороді відбула ся вчора в королівській палаті торжественна прокламація нової конституції. В прокламації подано причиною нової конституції державну konieczність і заповіджено, що король при найблизших зборах народного собранія зложить присягу на нову конституцію. Король цілою своєю власттю і повагою буде хоронив конституцію перед порушенням; всі свої сили посвятить внутрішній організації держави, савації краєвих відносин і сповненню важних культурних завдань. З іменованих королем 30 сенаторів висшої палати 11 належить до радикального стороництва, 10 до поступового, 4 до ліберального, а прочі є неутральні.

В Пекіні луча ся пригода, яка могла сумно скінчитися для гр. Вальдерзого. Іменю доносить бюро Вольфа: Ціла часть цїсарської палати, замешкана маршалком Вальдерзом, разом з уставленим в палаті домом асбестовим, котрий гр. Вальдерзе, виїжджаючи до Китаю, одержав в дарі від цїсаря Вільгельма — згоріла до тла. Гр. Вальдерзе, з нараженням власного життя, в спів уратувати ся, вискочивши через вікно з асбестового дому. Ген. Шварцгофа доси не найдено. Здогадують ся, що згорів. Генерал вже був виратував ся утечею через вікно, але відтак знов вернув по щось до дому. Тоді, здаєть ся, обхопила его полуміння і вже не міг уратувати ся. Близших вістей поки-що нема. Як зачувати, огонь вибухнув в мешканю несприятного тоді майора Ляуенштайна. Здогадують ся, що огонь був підложений. В огни мала згоріти вся обстава домашна і взагалі все, так що лиш кілька найважніших документів уратовано. Крім Шварцгофа згоріло ще кілька німецьких вояків. Будинки спалили ся на більше як морговім просторі. Гр. Вальдерзе чує ся нездоров наслідком цих подій. «Петербургс. Ведомості» висказують занепокоєне пожаром в Пекіні, догадуючись, що він стоїть в звязи з відживаючим революційним духом в провінції Печілі. Правдоподібно Росія буде мусіла вислати нові відділи війська до Китаю, бо заходить небезпечність повторення мордів і жстокостей. Згаданий дневник радить задля уникнення дальших задирок звернути богдыханови Пекін та уступитись з провінції Печілі, щобм бодай в сей спосіб направити сповнені блуди.

НОВИНИ.

— Календар. В неділю: гр.-кат. Іридіона; рим.-кат. Анзельма еп. — В понеділок: гр.-кат. Вадима і Евсихія; рим.-кат. Сотера. — В вторник: гр.-кат. Терентія; рим.-кат. Войтіха.

— ВПр. Митрополит Шептицький відвідав в святий понеділок і вторник визначніших Русинів у Львові, котрі буди у ВПресвященого в неділю на свяченім. Між иншими був в понеділок у посла Барвіньського мало що не дві години разом з кількома крилошанами капітули.

— Свячене. Кругок женщин філії Руского Товариства педагогічного в Тернополі уряджує дня 21. в ст. цвітня о 8. год. вечером в комнатах «Рускої Бесіди» спільне свячене. Впов. Пані просить ся о «свячене». По свяченім відбудуть ся танці. Панове платять 1 К. вступу. Осібних запрошень не розсилає ся.

— В Рожнові, сянтинського повіта, відбудеть в неділю Топину 21. с. м. з полудня отворення читальні «Просвіти». Той-ж днини о 6. год. вечером новоотворена читальня устроює концерт в честь Т. Шевченка при співучасті хору балинецького під диригентурою п. Барнича зі сліду-ючою програмою: 1) Вступне слово. 2) Вербицького «Завіщане» сольо барит. в супр. двох хорів. 3) «Христос воскрес» деклямація. 4) Воробкевича «Огні горять» хор муж. 5) Шевченка «До Основ'яненка» деклямація. 6) Лисенка «Ой пушу я кониченька» хор муж. 7) Шевченка «Тополя» деклямація. 8) Конка «Де Сян пливе» хор муж. 9) Шевченка «Мені тринадцятий минає» деклямація. 10) Лисенка «Молитва», дует на сопран і альт. 11) Колесси «Ой мати» і «Помер рекрут» хори мішані. 12) Закінчене. Вступ: сядяче місце 2 К, другорядне 1 К, для селян 20 сот.

— Руский народний театр приїздить до Чернівців у цих днях. Перше представлене буде дня 23. цвітня. Дирекція театру заповіла вісім представлень, які відиграє ся між 23/4 а 13/5 а іменно: 1) Кляте серце Тобилевича, 2) Поворот батька і З любови, 3) Не ходи Грицю на вечерниці, 4) Скапаний світ — Оркана, 5)

Шелавило, 6) Підгірня і Прольот до опери: Інвалід, 7) Жидівка вихрестка — Тогобочного, 8) Запорожець за Дунаєм і Вечерниці.

— 3 Бережан. Виділ Читальні «Просвіти» в Бережанах на засіданю дня 10. цвітня 1901. р. уконститував ся в сей спосіб: о. Т. Кордуба, декан і парох вибраний головою, п. А. Тянякевич, совітник суду заступником голови, о. Ілля Кузів, сотрудник місцевий секретарем, п. Мельник касиром, п. Мидляк бібліотекарем і господарем. Рівнож на внесенє Впр. о. голови ухвалено одноголосно урядити спільне свячене в Топину неділю в комнатах «Рускої Бесіди».

— Портрет п-и Сальомеї Крушельницької, оперової співачки в Варшаві, виставлений у вікні торговлі пн. Зайфарта і Дидимського при ул. Театральній у Львові. Наша землячка представлена на портреті в роли «Гальки».

— Заставничий банк «Pii Montis». Шконтруюча комісія надзираючої ради найшла вчора фікційні картки заставничі на фанти, яких в банку ніколи не було. За девять літ прибиравло ся тих карток на квоту 217.000 корон. Весь дефіцит в банку вносить доси 243.000 корон. Крім сеї комісії буде шконтрувати цілий заставничий банк комісія з намісництва, а вислід її послужить до судового слідства.

Конкурсну розправу до майна кс. Мардиросевича розписано на нині. Вірителі его мабуть нічого не дістануть, бо маєток кс. Мардиросевича ограничає ся на 10% уділі в 8-моргових нафтових теренах в Східниці, а на тих законах тяжить 280.000 корон довгу. Заразом розписано конкурсну розправу на маєтність вірменського кс. Томашевського, який був сиїльником кс. Мардиросевича.

— Ученик атлетом. В цирку Віктора, перебуваючим тепер в Кракові, боров ся ученик II-го року учительської семинарії Міциньский зі світовими силачами Петрім і Питляєнським. Першого він побідив, але другий не дав ся і він кинув ученика як галушку на землю. Матір ученика була в цирку, а побачивши сина на землі, наробила великого крику, що ледви утихомирено єї. Дирекція семинарії виключила Міциньского зі школи.

— Галицька Щадниця відбула загальні збори членів, на яких прийнято замкнене рахунків за р. 1900. Стан вкладок в р. 1900 вносив 67,089.936 кор., отже о 4,197.258 кор. більше, як попередного року; се є найвисший стан вкладок від часу істнованя Щадниці. Векселівий портфель вносив 9,504.091 кор., о 1,648.200 кор. більше, як в р. 1899. Гіпотечні і комунальні позички вносили 39,547.897 кор. Доходи вносили 2,959.148 кор., розходи 2,949.101 кор. Резервовий фонд вносить наслідком відпису звісних страт лише 196.816 кор. Сего року треба було також відписати 2,088.801 кор. Справозданє констатує, що розбили ся переговори задля продажи засекустрованих Щадницею нафтових підприємств в Східниці. Завдаток, який в сій цілі дала ліонська консорція в сумі 950.000 корон, припав Щадниці. Після довшої дискусії постановлено предложити соймови уділене абсолютній теперішньому зарядови. Вкінці ухвалили збори поручити комісії з дев'яток членів, щоби здала справу, яка є можливість винагороди страт зі сторони тих осіб, які будучи членами давнішого заряду Галицької Щадниці, доносять співвину катастрофи через те, що занедбали були свої обовязки надзору і контролі. Ся комісія має по нереслуханю дотичних осіб ще з початком червня скликати надзвичайні загальні збори і предложити їм конкретні внесеня.

— Гра на біржі причиною дефракції. Касир Щадниці в Кабніц, Бавмерт, здефравдовав 140 тисяч корон, які програв на біржі. Дефравдант утікав вже до Америки, але задержала его поліція в Гамбурзі.

— Процес Вері Гелівної. В Парижі відбула ся вчора розправа против Вері Гелівної, яка виконала замах на проф. Дешанеля і притім застрілила свою приятельку, Зелєнівну. На розправі було присутних багато студентів і студенток. Межи свідками находив ся студент, брат помершої Зелєнівної, якого просила сестра перед смертю, аби на розправі старав ся о увільненє Гелівної від кари. Обжалована Гелівна, убрана в чорну одіж, з лицем закритим густим вельоном, плакала майже через цілу розправу. При зізнаю заявила она, що ошибнула ся що-до особи, бо мала стріляти до кого иншого а не до Дешанеля. Дальших зізнань відказала, а коли на сали появил ся Дешанель яко свідок, Гелівна упала ему до ніг і просила его о помилованє. При кінці розправи брат Зелєнівної заявив, що в імени своєї сестри просить о дарованє обжалованій кари. Прокуратор домагав ся покараня Гелівної, але з узглядненєм ограниченої моральної відвчальности обжалованой. Суді присяжній, перед якими переводила ся розправа, увільнили обжаловану.

— Університети в Росії. Після урядових справоздань з 1899. року число студентів в дев'яток російських університетах вносило 15.588. З того було в петербурскім університеті 3.788 студентів, в московскім 4.025, в київскім 2.316,

в харківскім 1.231, в казаньскім 818, в новоросійскім 498, в дорпатскім 1.265, в варшавскім 1.122, а в томскім 525. Крім університетів існують ще от-і найвисші наукові заведеня, до яких приймають молодіж з свідочтвом зрілости: академія військово-лікарська 150 осіб річно, Демидівський лицей 100, два інститути історично-фізіологічні по 50, і чотири ветеринарні (в Харков, Казани, Варшаві і Дорпаті) по 200 студентів. Вкінці около 200 покінчених гімназистів вступає щорічно до ріжних инших наукових заведень.

— Сегорічна ловля оселедців на Балтискім морі, головю в Німеччині, була так богата як рідко котрого року. В Свінемінде і Альбеці продавано 500 дрібних оселедців за 6 крайцарів. Береги моря майже застелені неживими оселедцями, наловленими разом зі живими. Причина помору оселедців має лежати в тім, що они при берегах з'їдають багато піску.

— Теперішня програма в «Collosum» у Львові є одна з найліпших, які доси були. Публика бавить ся знаменито через ціле представленє. На особливицу згадку заслужують чотири точки програми: пара залюблених тирольських співачків, продукція 15 тресованих ців, трійка лажварів на штучнім леді і велика пантоміна, виконана 16 особами.

— Згода держав в Китаю. З Пекіна доносять до берлінських дневників про таку подію: При одній з вузких брам Пекіна завели Німці такий звичай, аби входити до міста лівою стороною, а виходити правою. Недавно переходив брамою секретар бельгійського посольства і замість йти на ліво, пішов на право. На завзив німецького вояка, який стояв на сторожі, аби йти лівою стороною, секретар відповів, що его нічо не обходять німецькі приписи і Німці ліпше зробили би, як би винесли ся з Китаю. Вояк арештував неслухняного Бельгійця і завив его до німецької префектури, де его сейчас випущено на волю. Побоюють ся, що ся подія може викликати дипломатичний заколот.

— Дрібні вісти. Адміністратором протестантської парохії у Львові іменований на місце пок. Графля пастор Горгон з Дорнфельду коло Щирця. — Князь Іван П. Ліхтенштайн, пануючий в княжестві того самого імени, купив за 60.000 корон від Д. Файгера і с-ки ґрунти коло Тартарова. — П-а Ц. Колинська здала в намісництві іспит з державної рахунковости з відзначенєм. — ІХ Симфонію Бетовена відспівав Музичне Товариство у Львові в сали «Сокола» дня 28. с. м. Вступ 4 К. — У Львові застрілив ся вояк 15. п. п. Людвічак. — В гімназії гнізненській в Прусах знесено науку польської мови у всіх клясах. — У Львові померла Софія Зелюкова, жена нотаря в Снявїй.

— Гумористичний кутик.

Льогоґриф (для дітей).
Діточки, винайдіть слово,
Що я тепер вам задам,
Щоби змінялось наново,
Як лише букву задам.
Б положіть на переді
І нагадайте разом,
Як то зимою на леді
Бють ся хлопчиска часом.
А з початку вже зміняє
Слово ціле хоть куди,
Бо вже частину ноги
Людської вно означає.

З м на переді се служить
В кухні помити щодня,
Мокре й брудне само дуже,
Чистить баняк і горня.

З н се кравецький вже прибір
Довге, тонке, а міцне
З шовку чи з вовни на вибір
В склепі дістанете все.

А п се забава, де діти
Тісно кругом постають —
Треба втікати уміти,
Бо неуважного бють.

С зачинає посуду,
Що дротарі виплітають —
Більше казати не буду,
Най самі діти згадають.

Розвязку подамо в слідуємім числі.

Посмертна + оповістка.

Марія з Леонтовичів Головацка, вдова по о. Стефані, бувцим пароху в Кропивнику коло Калуша, упокоїла ся дня 18. с. м. по короткій а тяжкій недузї в 67. році життя. В. і. п.!

Телеґрами.

Станиславів, 20. цвітня. Приїхав ту ВПресвя митрополит Шептицький.

Будапешт, 20. цвітня. Цісар прибув сюди
нині рано.

Царгород, 20. цвітня. Порта наміряє звер-
нути ся до заграничних амбасадорів з метою,
жадаючи знесення заграничних поштових урядів
в Царгороді. Нема сумніву, що амбасадори від-
повідять відмовно.

Новий Йорк, 20. цвітня. До New York He-
erald-a доносять з Buenos Aires, що в місті Па-
терзон в Сполучених Державах викрито заговор
анархістів на жите німецького цісара, царя, іта-
лійської королівської пари і графа Турина. Скоп-
фіковані писемні вказали, що недавно арешто-
ваний в Німеччині анархіст Ромагнолі одержу-
вав листи з Патерзон.

Льондон, 20. цвітня. Тутешні дневники до-
носять з Пекіна: Лгуянчян просив телеграфічно
китайського цісара і губернатора провінції Шан-
сі, щоби зарядили цюфнене китайських військ з
границь провінції Чілі.

Льондон, 20. цвітня. Лорд Кітшенер до-
носить з Преторії під вчерашню дату: Відділ
девятого полка лянсєрів дістав ся в засідку
Бурів. Поручник і трох вояків упало, а п'ятох
є ранених.

ВІСТІ ЕКОНОМІЧНІ І СТАТИСТИЧНІ.

— Будапешт, 20. цвітня. Стан засівів в поло-
вині цвітня: Острі приморозки і вітри здержу-
ють розвиток збіжжя. Озиме жито і шениця
представляють ся незле, ріпак в деяких околицях
потерпів від приморозків; миши вирядили
денеде шкоди. Весняні засіви ячменю і вівса
вже покінчені. Стан пасовищ, лук і тютюневих
піль вдоволяючий. Вже розпочато роботи в
винницях і на полях буракових.

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просвіти»).

одиноке руске товариство асекураційне, обезпечає будинки і всі пред-
мети движимі против огневих шкід.

«Дністер» припоручили Преосвящ. Ординарияті Всєч. Духовенству
і вірним всіх трєх Єпархій.

Фонди гваранційні «Дністра» з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий	811.540 кор. 11 сот.	} разом 620.406 кор. 65. сот.
Резерв премій	171.942 " "	
Резерв спеціальна	6.000 " "	
Фонд емеритальний	30.924 " 54 "	

Тариф «Дністра» умірновані. Надвижка річна розділяє ся між членів в формі
зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту в премії.

«Дністер» виплатив до 31. грудня 1900. відшкодовань 2.120.834 кор. Шкоди
ліквідують ся безплатно в присутності Делегата і 2 членів.

Поліси «Дністра» приймають при позичках гіпотечних: Банк кравчий і Каса
опадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Теремболові, Зали-
щках, Городку і Богородчанам.

НА ЖИТЕ треба обезпечитись тільки через «Дністер» в Товаристві взаїмн обезпеч.
в Кракові; в таких обезпечень через «Дністер» іде части провізії на рублі публичні
добродійні ціни; поліси і квитки видає Краківське Товариство рускі.

«Дністер» пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в окрестностях,
де ще нема близько агенцій «Дністра». Агенти заробили вже 274.964 кор. провізії.

Зголошення о агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяне! убігайте ся тільки о агенції «Дністра»

Від огню обезпечайте ся тільки в «Дністрі».

На жите обезпечайте ся тільки через «Дністер».

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.

Програма від 16. до 30. цвітня 1901.

При співучасті військової музики 80 п. п.

I. Увертура. 2. Bangaro i Miss Lakara, япань-
скі ігрища. 3. Les Henry, танцери. 4. A-Bo Kou,
жонглєрска сцена. 5. Georg i Gutti Edler, альпей-
ска сцена. 6. Кльовн Zertko зі своїми 15-ма а-
кробатичними псами. — 10 минут павзи —
7. Орхестра. 8. The Gilbals, надвоздушний акт.
9. Fritzi Sarotti, субретка. 10. Nadrage, черво-
бесідник. — Павза. — II. Орхестра. 12. Castell
de Vere, кольоратурова співачка. 13. Трупа Fjord,
лижварі на штучнім леді; справдішна совганка
на сцені. 14. Pawelo Compagnie, 16 осіб, най-
ліпша в світі пантоміна.

Що дня велике представленє. В неділю і
святя два представленя. Що п'ятниці High Life
представленє. Білєти вчасніше можна замовляти
і набути в конторі Пльона, при ул. Кароля Люд-
вика у Львові.

Адвокат

др. Федак

переніс свою канцелярию на

ул. Сикстуску ч. 48.

10—12

Водолічниче заведене і пансіонат КІСЕЛЬКИ

розширений в мивулім році чеже вбудоване
нового дому ствертий цілий рік.

Близших поясень уділяє настоятель заве-
деня др. Едмунд Ковальскій. — Львів — Під-
замче «Кіселька».

2—10

Важне для хліборобів!

САМОЧИННІ

приряди до підливання

в ціли

знищення дикого ріпаку

і дикої гірчиці, перевізні на більшій

а переносні

для менших

ужитків

косярки

до трави, конюшини і зб ж

Кінні до розстрісаня сіна.

Грабярки кінні до сіна.

Найліпшою сіваркою

рядовою є Рн. Mayfarth & Co.'s

ново споряджена

„AGRICOLA“

(система пересування коліс)

до всіляких насін і різнородної подичини
висіву без зміни коліс; на ґрунта гірскі
і рівнина, дуже легко ходячі, неамірно тре-
валі, дуже дешеві.

Уможливають дуже велику ошадність в праці, часі і грошах.

Учні праси до сіна і соломи, лускачі до кукурудзи, керати, моло-
тільні, млиники до чищення збіжжя, триєри, плуги, вальці, борони
впрабляє і доставчує яко спеціальність а порученем, в найновішій
вибірній за найліпшу узнаній конструкції

PH. MAYFARTH & Co.

ц. к. уповн. фабрика машин різн. особливша фаб. прас до вина і машин до овочів.
у Відни, II. Taborstrasse Nr. 71.

Відзначена 400 золотими, срібними і бронзовими медалями.

Богаті каталоги і численні писемна з узнанем — даром

Агенти і відпродавці пожадані.

В КАНАДУ

як і до всіх других заморских земель переправляє

НАЙДЕШЕВШЕ

повсюди знакома фірма:

V. KARLSBERG

HAMBURG, Brandstvi ete 36

Поки это шифрарту купить, нехай зрівнає мої ціни з цінами
агентів корабельних.

5—5

Вейлькі
КУПОНИ

вильсовані

цінні папери

виплачує без потручення

пронізні або коптів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. азид.

БАНКУ

Гіпотечного.